

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Enchiridion Theologiæ Pastoralis Et Doctrinæ Necessariæ Sacerdotibvs Cvram Animarum administrantibus

Binsfeld, Peter

Avgvstæ Trevirorum, 1609

5. Cap. De Simonia circa beneficia Ecclesiast.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40721

hanc opinionem in Hispania in praxi receptam. Negantem partem tenent Dionysius Carthusianus in libr. 1. & 2. latissimè de Simonia, & alij ab eo citat. Rosella in summa, allegatur etiam S. Antonin. 2. part. tit. 1. cap. 5. §. 18. vbi dicit communè tutiorem, & penè omnium esse sententiam, quod pro ingressu monasterij de temporalibus ex pacto nihil liceat accipere, quod non est contra affirmantem opinionem; Quæ à Dionysio, & alijs adferuntur contra priorem sententiam facilè solvuntur, ex dictis ab Angelo, Syluestro, & Nauarro. Præterea inter omnes conuenit, quod non licet aliquid accipere quocunque titulo quando monasterium est opulentum, & semper melius iudicandum, vt non recipiantur plures, quam de bonis & Eleemosynis monasterij viuere possunt: Si tamen alibi fiat in contrarium recta intentione, & ex causis mouentibus, non statim damnetur: q̄ viri in Theologia & iure dictissimi tradiderunt.

CAPVT V.

DE SIMONIA QUAE CONTINGIT CIRCA BENEFICIA ECCLESIASTICA.

BENEFICIA Ecclesiastica, cum coniuncta sint Ecclesiasticis muneribus & officijs,

cij, & à spiritualibus dependeant, non raro circa ea simonia committitur.

Prima Conclusio. Dare, aut accipere aliquod pretium temporale pro quocunque beneficio Ecclesiastico, est simonia. 2. quæst. 3. canon. Si quis obiecerit. & cap. De hoc. & cap. Cum essent. eod. tit. Quia beneficia Ecclesiastica sunt coniuncta spirituali, & ab eo dependēt: Quando ergo temporale venditur, spirituale etiam coniunctum venditur, aut emitur, ex d. cap. Si quis obiecerit.

Secunda Conclusio. Si quis conferat, aut accipiat beneficium pro munere ab obsequio; vel lingua, est simonia. 1. q. 1. canon. Ordinationes, & d. cap. Cum essent. Gloss. Panor. & alij ibidem. S. Thom. 2. 2. q. 100. art. 5. Sotus libr. 9. q. 7. art. 3. Nauarr. in Manuali. cap. 23. nu. 102. & Summistæ in verb. Simonia. Quia munus ab obsequio, vel lingua, æstimatur pecunia, & idem est ad hunc effectum, ac si quis pecuniam daret. Hinc si quis alicui prælato principaliter inferuiat, ut beneficium sibi conferat, aut procuret; simoniam committit. Quod multò fortius fit, quando promissio, aut pactum accedit.

Tertia Conclusio. Prælatus Ecclesiasticus conferens beneficium consanguineo ratione consanguinitatis, non committit simoniam, quicquid aliqui dicant. Hanc conclusionem tradunt, S. Thom. loc. citat. ad 2. Sotus ibid.

Ange-

Angelus, verb. Simonia §. 1. Nauarr. loc. d. numer. 107. & alij alibi. Quia vbi non est spiritualium venditio, ibi non est Simonia. In dicta autem collatione nulla est venditio, cum nullum sit pretium, quod de substantia venditionis est. Committit autem talis prælatus peccatum acceptionis personarum, vt capit. 2. conclusione 7. huius partis traditum est, grauissimè peccans si indigno conferat.

Eadem est ratio de eo, qui ex metu confert beneficium indigno, mortaliter quidem peccat, non tamen incurrit Simoniam, vt Sotus tradit. Conferre autem ex metu digno nonnulla est culpa; quia collatio non fit legitimo fine.

Quarta Conclusio. Qui procurat pecunia electionem sibi, vel alteri ad Ecclesiasticam dignitatem, Simoniam committit, & electio nulla est, cap. De hoc. & cap. Matthæus. eodem tit. Eadem est ratio, si quis dat pecuniam alicui per se, vel tertiam personam, vt consentiat, aut votum det sibi, vel alteri. cap. De hoc.

Quinta Conclusio. Qui dat mediatori, aut intercessori aliquod pretium, vt procuret sibi collationem, Simonia crimine incurrit. Innocent. Panormitan. & Anthonius à Butrio in capit. Tuam. de ætate & qualitat. Felin. cum Innocentio, & in capit. Tanta. de Simonia, Nauarr. vbi supra numero 106. Quia
paria

paria sunt dare collatori, & dare tertio, vt moueat collatorem ad conferendum; Alia tamen ratio est, quando quis daret procuratori pro laboribus, quos impendit in sollicitando, aut ratione gratitudinis, & amicitiae, vt Nauarr. declarat.

Sexta Conclusio. Qui habet ius acquisitum in beneficio, & est in possessione, potest offerre pecuniam pro iniusta vexatione amouenda. cap. Dilectus. 1. & DD. ibidem de Simon, N. S. Thom. q. d. art. 2. ad 5. Sotus q. 6. art. 1. Nauarr. num. 102. & alij alibi. Quia in tali casu non emitur beneficium, sed remouetur obstaculum, quod impedit, ne quis suo iure possit frui. Non est tamen licitum dare pecuniam pro redemptione vexationis, quando ius non est acquisitum, sed adhuc in incerto statu versatur.

Septima conclusio. Qui villam, aut castrum emit aut vendit, cui annexum ius patronatus, non potest carius emere, aut vendere ob ius patronatus, capit. Querelam. de Simon. Quia ius patronatus cum sit res spiritualis, non potest pecunia taxari. Ob eandem rationem non potest separatim vendi ius patronatus à castro, aut villa, sed cum his transit. Clemen. Pastoralis. de re iudicat. Patronatus etiam pro praesentatione nihil temporale accipere potest sine Simonia, secundum mentem omnium.

Ius

Ius patronatus est ius honorificum, onerosum, & utile, competens alicui in Ecclesia pro eo, quod Dioecesani consensu Ecclesiam construxit, fundavit, aut dotavit, vel alius à quo causam habuit. Ratione talis iuris semper presentare potest ad tale beneficium, quod fundavit, aut dotavit.

Octava Conclusio. Priuatæ personæ, si permittant sua beneficia sine auctoritate & consensu superiorum, ad quos pertinet conferre, aut instituere: vel ordinarij secundum praxim quorundam locorum, permutatio est Simoniacæ, & nulla. Clemen. vnica, de rerum permutat. & capit. Quæsitum. & capit. Vniuersorum, eodem tit. Possunt tamen priuatim inire tractatum, vt superiori proponant, modo pactum & promissionem non concludant. Quando autem permutatio pecuniâ, aut aliquo temporali procuratur, vt contingere non raro solet, quando pingue beneficium cum exiguo ferè nullius valoris permutatur, Simonia est, & in tali casu vehemens semper est Simoniacæ præsumptio: Quia nemo libenter id quod melius relinquit, vt deterius acceptet. De qua re Felinus capit. Verisimile. de præsumptionibus, & Rebuffus in praxi benefic. 3. part. capit. de permutatione.

Nona Conclusio. Qui in permutatione beneficij minoris emolumenti in redditibus, cum beneficio pinguiori in recompensationem redditu-

dituum dat aliquod temporale, aut pecunia æstimabile, Simoniam committit. Hæc Conclusio est contra Panormitan. capit. Ad quæstiones, de rerum permutat. Caietanum. 2. 2. quæst. 100. artic. 4. Angelum verb. Permutatio. §. 6. Auream Armillam verb. Beneficium. §. 75. Eam autem tenent Adrianus quodlib. 9. art. ultimo. Didac. Couarr. lib. 1. variarum Resolut. cap. 5. numer. 9. Nauar. loc. citat. nu. 100. & alij alibi. Ratio est. Si temporale non potest permutari cum Ecclesiastico beneficio, quod spirituale censetur, nec etiam poterit temporale dari pro redditibus alterius beneficij, qui temporales sunt, cum hi redditus ex titulo beneficij, qui spiritualis censetur, percipiuntur; alioquin facilè posset persuaderi licitè dari pecuniam pro beneficio Ecclesiastico sine Simonia, hoc expressè addito, pecuniam non pro sacro titulo, sed pro ipsis temporalibus redditibus conferri, quod à vero longissimè abest. Obseruandum etiam est, quod beneficiorum permutatio non debet fieri sine legitima causa: quæ referenda aut in vtilitatem Ecclesiæ: aut personarum permutantium.

Decima Conclusio. Pecunia procurare beneficij resignationem in proprium; aut alterius fauorem, Simonia est; omnium sententia. Quia temporali spirituale emitur & procuratur. Si autem resignatio fiat ad manus Collatoris in fauorem alicuius digni, modo aliud

Mm pactum

pactum non accedat, per quod libertas in conferendo Collatori præscindatur, non committitur Simonia, imò ex quadam honestate superior debet conferre ei, in cuius fauorem resignatio facta est, si dignus sit. Si autem indignus, nullo modo acquiescere potest, sed libere cui libet digno conferre potest. Vide ad hanc materiam Couarr. loco citat, numer. 5. Optimus autem resignandi modus est, libere ad manus collatoris resignare sine vlla conditione, vt conferat pro sua conscientia, cui voluerit. cap. Ex parte 1. de officio delegati. Præterea si quis possidet beneficium, ad cuius titulum est promotus, non potest illud resignare, nisi facta eius rei mentione, nec tunc resignatio admittenda, nisi constet quod aliunde commodè viuere possit: Aliter facta resignatio non valet. Concilium Tridentin. sessio. 21. capit. 2. de Reformat.

Quid sentiendum, si quis renunciet beneficio in gratiam alterius cum pacto, vt renunciarius sibi restituat expensas quas fecit in acquisitione beneficij, an sit Simonia? Casus talis est. N. adhuc iuuenis canonicatum in aliqua Ecclesia obtinuit apud Episcopum, processu temporis mutat ob aliquam causam mentem, nec intendit in statu Ecclesiastico perseverare, sed suum beneficium resignare, & quia expensas fecit in curia Episcopi pro expeditione, & etiam in solutione statutorum eas non libenter perdit

quæ.

quærit aliquem, qui appetat tale beneficium, conuenitque cum eo ut in eius fauorem resignet, addito pacto de soluendis expensis huiusmodi factis in acquisitione. Quandoquidem hic casus non raro ut constat, accidit sicque expensarum titulo quandoque Simonia tegitur, placuit dubio satisfacere. Respondetur ergo paucis in hoc casu ex parte vtriusque Simoniam committi & quidem realem completam, si intercedant solutio & receptio: probatur.

Primo. In acquisitione spiritualium omnis pactio conuentioque quæ iure non inest, cessare debet. i. quæst. 2. cap. Quam pio. cap. fin. de pact. & arg. cap. Ad audientiam. 2. de rescript. Gloss. & Felin. ibidem. Panorm. in cap. Olim. 1. de restit. spoliat. num. 6. Antonin. ibid. num. Ioan. Imolen. in d. cap. fin. At in nostro casu conditio iure non inest, sed extrinsecus apponitur. Ergo Simonia committitur.

Secundo. Simonia incurritur, si quis renunciet liti super beneficio, aut alio spirituali, dato aliquo temporali etiam nomine expensarum per text. clarum in capit. Cum pridem. de pract. Glossa. Panormitan. Anton. Cardin. & alij ibidem. S. Antonin. 2. part. titulo 1. capit. 5. Angel. in verbo Renunciatio. §. 9. Syluest. eod. verb. quæst. 6. ergo à fortiori est Simonia si quis resignet beneficium cum onere solutionis expensarum. De

Mm 2 Simo-

Simonia circa resignationem latius in comment. de Simonia. capit. De hoc. quæst. 6.

CAPVT VI.

DE POENIS SIMONIA- CORUM.

DE pœnis Simoniacorum vide Extrauagantes communes de Simonia, S. Thomam cum Caietano 2.2. quæst. d. artic. ultimo, Victoriam in 2. part. relectionis de Simonia. Sotum loc. cit. quæst. 8. artic. 1. Nauarr. loc. cit. numero III. & latè Nicolaum Boërium decisione II 7.

Prima Conclusio. Simonia purè mentalis, nō obligat ad restitutionem, vt communiter DD. sentiunt.

Secunda Conclusio. Simonia mentalis, quæ processit ad exterius opus etiam sine pacto nō obligat ad restitutionem. Hæc conclusio est contra quosdam DD. Henricum de Gandauo quodlib. 6. quæst. 26. Adrian. quodlib. 9. artic. 3. Maiorem in 4. d. 25. quæst. 1. & Sotum loc. citat. Conclusio autem posita, est communis DD. vt Nauarr. loc. cit. num. 103. testatur, & eā in specie tenent Panormitan. Innocent. & alij in capit. final. de Simonia. Caietan. Syluest. & Aurea Armilla in verb. Simonia, & alij alibi.

Ratio